

MAI VILÁG

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, október 25

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
Nr. 2. Szerkesztőség délelőtt
12 óráig Strada Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 36
szám. Telefon: Nappal 603,
és 194. — Előfizetési ár:
egész évre 750 lej, félévre 380
lej, negyedévre 200 lej és egy
hónapra 70 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy sor 2 lej.

Arról is beszélhetünk

A Bem-szobor ügyében megírtuk tegnap, hogy a magyarpárti vezetők nem bírják el a kritikát s ezért vádakkal akarnak lehetetlenné tenni mindenkit, aki nem tartja őket eleve csálhatatlannak. Csak természetes, amit hivatalos lapjuk erre válaszol: Tatarescu és Bernády egy gyékényen árulnak, mi pedig egy hajóban evezünk velük. Egészen nyilvánvaló. Azért támadjuk napról-napra a komoly érvek egész légiójával Anghelescu iskola-politikáját, azért ítéljük el erélytel és halározottsággal a kormány kisebbségellenes intézkedéseit, azért szállunk sikra a gondolat és a guny fegyvereivel minden jogtiprás ellen, mert ezzel udvarolni akarunk a liberális pártnak. A magyarpárti hivatalos arról valóban tanuságot tehet, hogy politikai pártok megveszik az őket támadó újságot és az a vásár után hivatalos pártalakulva ellenkezőjét írja annak, amit eddig vallott. De arra a célra sem a magyar párt, sem a liberális párt nem szokott lapot vásárolni, hogy ez a lap minden elhibázott vagy jogtalan ténykedésükkel támadja. Az igazság az, hogy a magyarpárti hivatalos is nagyon jól tudja: vagyunk mi a magyar kisebbségnek olyan védelmezői az elnyomó törekvésekkel szemben, mint ő. Amióta azonban a csarkodik reánk: az a meggyőződésünk, hogy magyar kisebbség vigasztalan helyzetért éppúgy felelősek a liberálisok, mint a magyarpárti vezetőség. A liberálisok felelősek azért, mert kisebbségellenes intézkedésekkel megakadályozzák az erdélyi magyarság kulturális és gazdasági fejlődését, a magyarpárti vezetők pedig felelősek azért, mert önzésükkel és értellenességükkel lehetetlenné teszik az eredményes kisebbségi politikát. Sőt meggyőződésünk, hogy a liberálisok rendkívül meg vannak elégedve a magyar párttal, sokkal jobban mint Bernádyval és társait. Kós Károlyékkal, Kremerekkkel, vagy velünk. Mert egyedül a magyarpárti vezetők politikája az, amelyre hivatkozva halasztani tudják a kisebbségi jogok nagyvonalú biztosítását. Ez a mi meggyőződésünk s ennek hirdetésében bennünket semmiféle állásfoglalás gyanúsítás nem fog megakadályozni.

Bethlen teája

A magyarpárti félhivatalos a Helikon budapesti estélyével kapcsolatosan érdeműl rója fel a magyarpártnak, hogy „nem gyanakszik”, noha a Helikon ime elmehe Budapestre éppúgy, mint ahogy elmehehetett Bukarestbe. Most jön a hír, hogy Bethlen István teán látja vendégül a Helikon íróit s a román követ is megjelenik. Hát még mindig „nem gyanakszik” a magyar párt? Fránya egy csoportosulás az a Helikon, hogy ezt is tudja! Valóban, tanulhatna tőle a magyar párt.

Bethlen István miniszterelnök az Erdélyi Helikon íróit ma teán fogadja, amelyen a budapesti román követ is megjelenik

Ma lesz a Helikon estélye a Zeneakadémián

(Budapest, október 24. Saját tud.) Kedden este a magyar fővárosba érkeztek azok az erdélyi írók és művészek, akik résztvesznek az Erdélyi Helikonnak a Zeneakadémiában megtartandó estélyén. A keddi esti vonattal bejutottak Budapestre gróf Bánffy Miklós, dr. Tabéry Géza, Pálffy Gyulácsy Irén, Aprily Lajos, Kós Károly, Szentimrei

Jenő, Tamási Áron, Bárd Oszkár, R. Berde Mária, Tompa László, báró Kemény János, Olasz Lajos, akik szerepelnek a zeneakadémiai estély műsorán.

Bethlen István miniszterelnök ma délután fél négy órakor teán fogadja az erdélyi irodalom és művészet kiváló reprezentánsait.

A miniszterelnöknél tartandó barátságos összejövetelen

Románia új budapesti meghatalmazott minisztere is részt vesz.

Az Erdélyi Helikon estélye a Zeneakadémián ma este fél kilenc órakor lesz és iránta óriási érdeklődés nyilvánul meg a magyar fővárosban.

Ujra megkezdődnek a tárgyalások Románia és a Vatikán között a konkordátum ügyében

(Bucaresti, okt. 24.) A román kormány értesítést kapott Dóci pápai nunciustól, a bukaresti vatikáni követől, hogy a Vatikán

újra hajlandó a tárgyalásokat felvenni a román kormánnyal a konkordátum ügyében. Most már csak a román kormánytól függ, hogy

kodvezően intéződjék el az országra olyan súlyos fontossággal bíró kérdés.

A tegnapi diáktüntetésekkel kifolyólag 222 egyént állítottak elő a budapesti rendőrségen

A debreceni egyetemen megvert zsidó hallgatók nem emeltek panaszt támadóik ellen

(Budapest, okt. 24.) A budapesti diákzavargások még mindig tartanak. Tegnap este a diákok tüntető csoportokba verődtek össze és az Andrassy-uton, az Üllői-uton, valamint az Erzsébet-köruton hangosan tüntettek a zsidók ellen. A rendőrség esti 9 és 11 óra között

több ízben feloszlatta az összeverődött diákcsoportokat, akik a mellékuccakon át megint csak csoportokba verődtek.

Végül is a rendőrség erélyes rendszabályokhoz fordult

és a tüntetők közül számos egyént előállított. A VI. kerületi rendőrségre 14, a VII. kerületi rendőrségre pedig 208 tüntetőt állítottak elő. Este 11 óra után teljes nyugalom volt a városban.

(Debrecen, okt. 24.) Kedden

délután a debreceni „Független Újság” kiadóhivatala előtt kisebb tüntetés játszódott le. A rendőrség is közbelépett és szétoszlatta a tüntető diákokat, akik a kollégium udvarára vonultak.

A debreceni egyetem bántalmazott zsidó hallgatói sem a rendőrségnél, sem a dékánatusnál nem tettek panaszt támadóik ellen.

Ukrajnában megalakult a forradalmi-párt, amelynek komitéja röpiratban forradalomra uszítja a tömegeket

(Cluj-Kolozsvár, október 24. A Mai Világ tud.) Erdélyszerte óriási feltűnést keltett tegnap a Mai Világ beszarábiai híradása, amely az Ukrajnában kitört véres forradalmi megmozdulásokról számolt be.

Az Ukrajnában kitört polgárháború és tömegmegmozdulásokról prágai távirat alapján a Rador a következő újabb részleteket jelenti:

A legutóbbi napokban a külföldi sajtó felhívón sokat foglalkozott

az Ukrajnában lefolyó véres tömegmegmozdulásokkal

és a parasztságnak a szovjetkormány ellen megnyilvánult forradalmi magatartásával. A véres összeütközésről szóló híreket

az Ukrajnai Távirati Iroda mindenben megerősítette.

Legutóbbi jelentés szerint Ukrajna fővárosában, Charkowban a kormánycsapatok rekrutái

megtagadták az engedelmisséget és formális lázadást provokáltak.

A fellázadt katonák nagyrésze azokról a vidékekről származik, amelyek borzalmas éhínség dühöng. Az engedelmisséget megtagadó rekruták nagyrészt letartóztatták, később azonban

szabadon engedték őket, mire megtagadták az őrzéseket.

Véres harc árán sikerült csak újra leszerezni a lázadókat, akik közül többen meghaltak, a sebesültek száma pedig meghaladja a százötvenet.

Az ukrán szeparatista mozgalom Ukrajna területén komoly méreteket öltött.

Agensek járják be a falvakat és ellenállásra szólítják fel az éhínséggel küzdő falusi lakosságot.

Egyes helyeken formális hadseregeket szerveztek egy általános forradalom előkészítésére.

A szeparatista mozgalom vezetőinek százezres példányszámokban szétosztott kiáltványa a következőképp hangzik:

„Ukrajnát újból az éhínség borzalma fenyegeti — mondja a kiáltvány. — Népünket a bolsevista hatalom éhínség előidézésével újra a halál karmai közé vetette. Ukrajna minden részéből

megdöbbentő hírek futnak be a természéről,

egyedül pedig a termés teljesen elpusztult.

— Moszkvában — írja a kiáltvány — a helyzet még elrejtőbb. Az éhínség miatt

a fővárosban fellázadt a lakosság a hatóságok ellen.

forradalmat proklamáltak, amit a szovjet kormánybiztosok intézkedésére vérontással, fegyvertűzzel nyomtak el. A bolsevizmus egész reménysége az ukrainai kenyérben van, amely azonban teljesen elpusztult. Ugy, mint hat évvel ezelőtt, a kormány most is nyugodtan nézi, hogy Ukrajnában a néptömegek éhenhaljanak. A vörösök sem mit sem tesznek az éhező nép érdekében és még az utolsó darab kenyeret is kiragadják a szájból.

Ilyen hangnemben íródott a kiáltvány, amely a továbbiakban rámutat arra, hogy a szovjet uralom hazug frázisokkal traktálta a népet és az állam pénzét elrabolta, hogy forradalmakat, meg propagandát finanszírozzon.

— De nem úgy lesz, ahogy azt a bolsevisták akarják, — fejezte be a kiáltvány — kormányellenes támadását. — Nem! A többi államokban a háború után helyreállt a rend és a belső béke és megtörténtek az intézkedések a népek nyugalmanak biztosítására. A nagy államok pillanatnyilag még megtűrik az országban uralkodó állapotokat, de

az idegen hatalmak csapatai már készen állnak a szovjet letörésére.

Kötelességünk magunktól is véget vetni a vörös terrornak. Törjük vagyunk a vörös csapatok közbenlépésével és idegen intervencióra sem szorultunk.

Mentsük meg önmagunkat Moszkva karmaiból. Egy babszemet sem a szovjetnek.

A merészhangú kiáltványt az ukrainai forradalmi osztályok komitéja írta alá, akik közül a hatóságok több vezetőjét letartóztatták.

Románia legnagyobb kottásboltja a

Hegedüs

hirlapiroda zeneműosztálya. Jegyzék ingyen.

Oradea--Nagyvárad.

Legjobb akvizitőr

a jó nyomdafesték. A legkiválóbb londoni Kidd-féle

nyomda-festék

a legolcsóbb áron kapható a vezérkép-viseletnél és gyári-raktárnál

LEPAGE, CLUJ

SELECT-MOZGO

Mai kezdettel vetíti

Greta Garbo és Lars Hanson

legújabb és legszenzációsabb filmét:

CSILLAGOK UTJA

Monopol Metro Goldwyn

A folyóba zuhant teherautó utasai közül négy szörnyethalt, egy halálosan megsebesült és egy pedig megőrült az izgalmak hatása alatt

(Róma, okt. 24.) Egy munkásokkal telt teherautó a Sangra-folyón áthaladtában összeütközött egy villamoskocsival. A teherautó neki vetődött a híd korlátjának, amelyet keresztül tört és a folyóba zuhant.

A teherautó hat utasa közül négyen agyonmorzsolódtak a rájuk zuhant súlyos gépkocsi alatt, egyik utas súlyosan megsebesült, míg a hatodik megőrült az átélt izgalmak hatása alatt.

Szabadlábba helyezték a magyar fascistapárt letartóztatott vezetőit

(Budapest, okt. 24.) A magyar fascista párt letartóztatott vezetőjét, Scheyer Józsefet és titkárát, Bán Lajost a vizsgálóbíró kihallgatta, majd szabadlábba helyezte. A fascista párt vezetőjét az államrend felforgatásának kísérletéért tartóztatták le. A vizsgálóbírónál történt kihallgatásakor Scheyer kijelentette, hogy csak tévedésből

maradt benne a párt tagfelvételi eskümentájában az inkriminált rész, amely szerint a párt megalapítja a fascista államot a jelenlegi államrendszer fegyveres hatalmával szemben is.

A vizsgálóbíró megelégedett Scheyer felvilágosításával és úgy őt, mint titkárát szabadlábba helyezte.

Minisztertanács elé terjesztik a szociáldemokratáknak a választási törvény módosítására vonatkozó tervezetét

(Bucuresti, okt. 24.) A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága Bukarestben ülést tartott, amelyen a párt legfontosabb teendőit tárgyalták meg.

A szociáldemokrata párt vezetőinek megállapítása szerint Románia gazdasági krízise növekedőben van, míg a politikai szabadságok tekintetében a közállapotok állandóan rosszabb helyzetet mutatnak.

A szakszervezeti és a pártmozgalmat erősen akadályozza a cenzúra és az ostromállapot és ezt az alkotmányellenes helyzetet csakis egy demokratikus parlament változtathatja meg, amely szabad választások folytán az összes politikai erőknek megfelelően alakul meg. Ezt azonban csak a választói törvény megváltoztatásával lehet-

ne elérni és a választási törvény oly irányú módosítása válik szükségessé, amely egyrészt a választási költségeket csökkenti, másrészt pedig biztosítja az összes pártoknak proporcionalis alapon az erejüknek tényleg megfelelő reális eredményt.

A végrehajtó bizottság határozata folytán dr. Pistiner, Titel Petrescu és Lothar Rădăceanu megjelentek tegnap Duca belügyminiszternél, akinek átnyújtották a szociáldemokrata párt tervezetét a választási törvény módosítására vonatkozólag.

Duca belügyminiszter ígéretet tett a szociáldemokrata delegációnak, hogy a tervezetet annak áttanulmányozása után a minisztertanács elé terjeszti.

Uránia-mozgó közkívánatra még kétnapig vetíti a híres

RASPUTIN

filmét. Főszerepben: Nicolai Malicoff, Jack Trevor, Diana Karenne.

Monopol Thátiatilm

HÖLGYEIM!

Megérkeztek a legújabb velur, bársony és filccel kombinált modellujdonságok feltűnő reklámárban a

Moskovits-kalapszalomba

CLUJ, REG. FERDINAND 3. (AZ UDVARBAN)

A parlament foglalkozik a magyar és szász manifesztumokkal

(Bucuresti, október 24.) A képviselőház felirati bizottságának tegnapi ülésén elhatározták, hogy ma a parlament elé viszik a magyar párt és szászok Udvarhelyen, illetve Nagyszebenben lezajlott manifesztációit. A magyarok részéről Bethlen György, míg a szászok részéről Hans Ottó Roth iratkoztak fel felszólalásra. A kormányt Duca és Lapedatu fogják képviselni a vitában. A parlament holnapi napirendjén szerepel a kérdés. A bizottság elhatározta a parlament egyheti szüneteltetését.

(Bucuresti, október 24.) A nemzeti parasztpárt bukaresti klubjában tegnap értekezletet tartottak a pártvezetők és megtárgyalták a megyék székhelyein tartandó manifesztációk megszervezését és sorrendjét. A pártvezetőség az erdélyi megyék gyűléseinek levezetésére Vaida Sándort, Pop Csicsót, Vlad és Lázár Aurélt delegálta.

Hadbíróság előtt a törvényszéki bírák

(Bukarest, okt. 24.) Óriási fel-tűnést és még nagyobb derűtlenséget keltett Bukarestben az a hír, hogy az ilfovi, illetve

a bukare-ti törvényszék bíráinak legnagyobb részét hadbíróság elé állították.

A hadbíróság elé állítottak között szerepel Codin Stefanescu, a törvényszék vezetőügyésze is. A bukaresti bírót a hadkiegészítő parancsnokság jeentette fel és szörnyű bűnük az, hogy

nem jelentkeztek idejében a hadkiegészítő parancsnokságnál tartalékos tiszti igazolványuk láttatására.

Dohnányi, Telmányi, Medek Anna Kolozsváron

Zsufolt ház ünnepelte tegnap a Magyar Színházban Dohnányit, Telmányit, Medek Annát és a fiatal Kilényi Edvárdot, Dohnányi kitűnő tanítványát. Schubert melodikus muzsikájának szentelték az estélyt, amelynek óriási sikere volt. Dohnányi kristálytiszt, öntudatos művésze, Telmányi forró lendülete, Medek Anna csodálatos kulturája most is, mint mindig, elragadták a közönséget.

Kilényi Edvárd, Dohnányi ifjú tanítványa, aki csak most végezte el a Zeneakadémiát, mesteréhez méltó jó tanítvány. Szimpatikus játékát halásan tapsolta a közönség. Medek Annát a nagyváradi Guttmann Miklós kísérte zongorán, a tőle megszokott finomsággal.

TUNGSRAM RÁDIÓCSŐ

Bonyolodik a bányási milliós szeszpanama

Az ügyészség intézkedésére hét gyáros után letartóztattak egy adóinspektort, aki összejátszott a baltanelei szeszgyár panamistáival

A pénzügyi adminisztrátor szerepe is gyanús -- Becsületes tisztviselő helyett panamistával ellenőriztették a gyár adóügyeit

Cluj-Kolozsvár, október 24. A Mai Világ tud.) Mintegy másfél hónappal ezelőtt részletes cikk keretében számolt be a Mai Világ azokról a magyaranyu visszaélésekről, amelyeket a Temes-Torontál megye határában levő Baltanele község szeszgyáránál elpleztak le.

Érdekes előmenyek

Mint emlékeztetés, a bukaresti felsőbb hatóságokhoz néhány hónappal ezelőtt névtelen feljelentés érkezett, amely arról számolt be, hogy a Baltaneleban levő szeszgyárnál, amely évek óta teljes üzemmél dolgozik,

hatalmas visszaélések történnek és szeszadó eltitkolással milliókkal károsították meg az államot.

A Bukarestbe küldött magánjelentés nyomán egy adóügyi vezérinspektort delegáltak a helyszínére, a vizsgálat lefolytatása végett. A gyár tulajdonosa azonban idejében tudomást szerzett a készülő vizsgálatról és még mielőtt a nyomozást megkezdheték volna,

főkönyvelőjének segítségével felgyújtotta a gyár irodahelyiségeit és az összes könyveket megsemmisítette.

A sikerült tett után az évek óta tartó szeszpanama föltette külföldre szökött. A gyár igazgatói, Fried nevű főkönyvelőjük titoktartása fejében nagyobb összeget helyeztek kiltásba, miután azonban ígéreiket nem váltották be, a főkönyvelő önként jelentkezett a hatóságoknál és adatokkal látta el őket, amelyek jelentős mértékben előmozdították a vizsgálat lefolytatását.

A gyár itthon maradt vezetői érthető meglepetéssel vettek tudomást volt főtisztviselőjük „hűtlenségéről” és többször is kijelentették, hogy ezért bosszút állanak rajta.

Néhány napra rá történt, hogy a főkönyvelő Aradon tartózkodott, ahol titokzatos körülmények között váratlanul meghalt. A vizsgálat annak idején megállapította, hogy a főkönyvelő mérgezés következtében halt meg, azt azonban már nem sikerült megállapítani, hogy megmérgezték-e, vagy pedig ő maga követett el öngyilkosságot. A főkönyvelő hozzátartozói kijelentették, hogy

a gyár kompromittált vezetői tettek el lábaltól a becsületes tisztviselőt.

mert félték, hogy a nyomozó hatóságoknak újabb adatokat fog szolgáltatni visszaéléseikről.

Az adóinspektor ur panamája

Nagyjában ezek az előzményei annak a visszaéléssorozatnak, amely a Bányás közgazdasági életét hónapok óta élénken foglalkoztatja, tekintve, hogy a leplezett gyár

szoros üzleti kapcsolatokat tartott fenn erdélyi és bányási cégekkel, amelyek a vizsgálat szerint tudatukon kívül szintén vásároltak ilyen adószallan szeszt.

A szeszszállásból kifolyólag a hatóságok a nyomozás folyamán hét egyént letartóztattak, akikről kiderült, hogy

részvettek abban a hatalmas panamában, amelynek összege a tízenöttrillió lejt is meghaladja.

A letartóztatott szeszgyárosok minden lehetőséget elkövettek, hogy a panamát eltitkolhassák, ez azonban legnagyobb erőfeszítésük ellenére sem sikerült.

A bányási közvéleményt élénken foglalkoztató milliós szeszszállás tegnap olyan fordulathoz érkezett, amelyre a hozzáértők régóta számítottak. A nyomozást vezető Dragnea ügyész intézkedésére ugyanis

letartóztatták Tanasescu adóügyi inspektort, akiről kiderült, hogy tudott a visszaélésekről.

csak jópénzért szemet hunyt a legszembetűnőbb panamák fölött is.

A letartóztatás indokainak megértéséhez tudni kell azt, hogy az impérium átvétele után Baltanele község adminisztrációját a szomszédos Mehedinți megyéhez csatolták, így tehát az adóügyeket is innen irányították.

Mintegy háromnegyedével ezelőtt a

mehedinți pénzügyi adminisztrátor minden különösebb indokolás nélkül kicseréltette posztjából Csáki Jenő adófőnököt, aki a legbecsületesebb tisztviselő hírében állott és a baltanelei szeszgyár ellenőrzését is lelkiismeretesen látta el. Eppen ezért feltűnést keltett Cismarescu adminisztrátor eljárása, aki a becsületes tisztviselő helyébe egy Tanasescu nevű adóinspektort hozatott le a szeszgyár körzetének ellenőrzésére. A hozzáértők gyanuja a kicseréléssel kapcsolatosan alapos volt, mert mint a legutóbbi események igazolják, az inspektor ur rövid pályafutás után végül is megrekedt az ügyészség fogházában.

Az adóügyi inspektor letartóztatásával egyidejűleg a pénzügyigazgató ellen is megindul az eljárás és amennyiben a panamában betöltött szerepe nem tisztázódik, úgy

a megyei adóprés legelső főnökét, a pénzügyi adminisztrátort is előzetes letartóztatásba fogják helyezni.

Egyelőre tehát ilyen irányban folyik a nyomozás, amely még számos feltűnést keltő és izgalmas fordulatot fog nyújtani azoknak, akik szívesen hallanak milliós panamákról.

A hadbíróóság felmentett két magyar vasutast a nemzetgyalázás vádjá alól

(Cluj-Kolozsvár, október 24. A Mai Világ tud.) Két vasutas állott tegnap a hadbíróóság előtt, a román nemzet megbecsülése elleni bűncselekménnyel és izgatással vádolva. Illyés Gyulának és László Sándornak hívják a két székelykocsárdi magyar vasutast, akiket a súlyos váddal illették.

Stefan Liteannak és Gróza Simonnak hívják a két többségi vasutast, akik feljelentést tettek magyar kártársaik ellen a kocsárdi hatóságoknál,

hogy tagjai voltak a székely hadosztálynak, mely egyedüli volt 1918-ban Magyarországon, mely ellenállást szervezett a megszálló román csapatok ellen. Másodsorban azt a vádat emelték ellenük, hogy ugyancsak 1918-ban, a román tömegeket Gyulafehérvárra szállító vonat ellen fegyveres merényletet követtek el. Többször a vonatra löttek. A harmadik vád pedig a román trikolor gyalázásával illette a két magyar vasutast.

A denúciánsok egy csomó tanút adnak fel, de mikor tárgyalásra kerül a sor, a tanúk csak egy nyilatkozattal képviseltetik magukat, melyben ők semmiről sem tudnak. A nyilatkozatot az illetékes kocsárdi hatóságok igazolják. Így hát csak a két denúciáló maradt meg a vád képviselőjében, mint akik mindent láttak, a védelem mellett pedig felvonultak Egri István, Demian Vasile és Som István vasutasok.

A tárgyalás a vádlottak kihallgatásával kezdődik, akik rosszmájú hazugságnak mondják az egész feljelentést és kijelentik, hogy a vád egyik pontja sem felel meg a valóságnak. Mert, ha — mint mondják — elkövettek volna a román nemzet ellen valamit, úgy bűnüknek tudatában megsejtek volna az országból, hisz 1918 óta volt elég idejük. Ők a román állam hű alattvalói és hű szolgálói annak a posztznak, melybe helyezték őket. Tiltakoznak a vád ellen.

Ekkor a két denúciánst szólítják maguk elé a hadbírók. Fentartják a vádat. Majd a védelem tanúi vonulnak fel. Egri István ismeri a vádlottakat gyermekkoruk óta, együtt kezdte velük a szolgálatot a vasutnál és mindig a legszorgalmasabb embereknek ismerte őket. Ő, mint a fűtőház gondozója, kinek keze alatt, mint mechanikusok dolgoztak a vádlottak, kijelenti, hogy a két magyar ember a legnagyobb hűséggel gondozta az államértékeket és szorgalmukkal tanujelét adták annak, hogy jó polgárai a román államnak. Ugyanígy vallottak Demian Vasile és Som István is.

A hadbíró-ügyész rövid beszéde után, melyben néhány paragrafust említett meg és kérte a vádlottak megbüntetését, dr. Dunca Jenő védő szólt fel. Kifejtette, hogy a feljelentők alaptalanul vádolták meg a két magyar vasutast és nem is nemzeti önzetből, hanem egyéni tulkapásból, mert a nemzeti önzetet az ember belsőjében rejtik és tüntetnek vele, míg a denúciálók külső dekorációban akarják nyilvánítani, hogy jó románok. Nemzeti színű szallagokkal felcicomázva jelentek meg a tárgyaláson, hogy hatásokat keltsenek, kizonyára tehát szükségük van egyénileg a hatáskeltésre és nem a közös nemzeti eszméket akarják szolgálni a két „hazaáruló” láb alól való eltevesésével. Kéri a vádlottak felmentését.

A hadbírók rövid, pár perces tanácskozás után felmentették a vádlottakat.

Általános amnesztia Ausztriában

(Bécs, okt. 24.) A nemzetgyűlés mai ülésén a kormány amnesztiajavaslatot nyújtott be, amelyet törvényerőre emelkedés után a köztársaság fennállásának tizedik évfordulóján fognak kihirdetni. Az amnesztia nemcsak a jogerősen elítéltekre vonatkozik, hanem ki fog terjedni egyes folyamatban levő politikai perekre is és itt pertörleszt eredményez. Amnesztiaában részesülnek a burgenlandi polgároknak az Ausztriához csatolás előtt elkövetett politikai bűncselekményei is.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Mi okozza a PETROL-COAX

példátlan népszerűségét?

1. Óriási kalóriája 2. Gyulekonysága. 3. Szagtalan-sága. 4. Salakmentessége. 5. Árnylagos olcsósága. mert dacára, hogy enny jó tulajdonsággal bír, mégis olcsóbb, mint a legjobb orosz coax.

Telefon 800 szám.

Vaskályhákban, folyton-égőkben és kazánokban működhetetlen. Cserépkályhában éppen nagy calorája miatt csak óvatosan használat, nehogy kiégjen a kályha cserepe. TEGYENK SÉRLETET

Ingyen kap próbára egy mintazaeszkóval a főelárusítónál

STOTTER-CÉGNÉL

Strada Noua (volt Uj-utca) 59 szám. Telefonszám: 800.

Már 100 kilogrammot is haza szállítunk.

Mintát ingyen kap!

Mintát ingyen kap!

Halálos párbaj felté- kenységből két lengyel tiszt között

**Az ezredes szolgálati utazásra
küldte hadnagyát, hogy elhódítsa
a menyasszonyát**

(Varsó, okt. 24.) A napokban halálosvégi párbaj volt két katonatiszt között a lengyel fővárosban, de csak most derült ki, hogy nem hivatalos szolgálati ügy volt a párbaj oka, hanem feltékenység.

Budkovszky Henrik, a varsói ulánus ezred parancsnoka, szolgálati utazás ürügye alatt hosszabb időre eltávolította Varsóból adjutánsát, Jean de Rosset hadnagyot, aki egy lengyel nagyiparos és volt sejmiképviselő fia és a fiatal tiszt távollétében közeledni próbált menyasszonyához.

A Rosset-család egy jóbarátja táviratilag értesítette az ulánushadnagyot parancsnokának viselkedéséről, mire a vőlegény az első vonattal visszatért Varsóba és felölősségre vonta az ezredest. A társaságokban azt beszélik, hogy a két tiszt heves szóváltás után tetteleg bántalmazta egymást s így nem volt más megoldás, mint a párbaj a legsúlyosabb feltételek mellett. Nem karddal állottak egymással szemben az ellenfelek, hanem pisztolypárbajt vívtak, a feltételek pedig: husz lépés távolság 5—5 lépés avanszal és háromszoros golyóváltás.

A párbaj a főváros környékén lévő bielani erdőben ment végbe és Rosset hadnagy már az első golyóval megölte az ezredest.

A lengyel fővárost még mindig igazolomban tartja a tragikus párbaj.

Kapitány ur, jelentem alálassan, megérkeztem...

(Cluj-Kolozsvár, okt. 24. A Mai Világ tud.) Ősszel érkezik és leadja a fenti formulát és tavasszal áll odébb. Liszkay Istvánról van szó, aki bejár telelni az ügyész-ségi fogházba, „olcsó” kosztra, meleg takaró alá, hogy ne kerüljön pénzbe a drága, zuzmarás tél. Ilyenkor feleségét, akivel a nyarat jó megértésben átgymöleszte — odébbmeneszt, elkergeti a háztól,

hogy ne fogyasszon. Mert illik tudni, hogy Liszkaynak szép, magas homloku háza van Kolozsváron, habár a tolvajok koronázatlan királya. De fukar az istenadta, a tél sokba kerül, az asszonyt elkergeti, ő meg berukkol télire államkasztra.

Tegnap reggel hozták be az első kerületi rendőrségről a központba Liszkayt, mint kabáttolvajt, de az area egy csepp ijedséget se árult el. Inkább örömmel vibrált ajka szélén a vén kujonak. Tudni kell, hogy ő most „megérkezik” és csak azért lopott, hogy megérkezhesen.

— Kapitány ur, jelentem alálassan, itt vagyok, — a rendőrkapitány mosolyogva néz az öreg tolvajra és megkérdezi, hogy hány esztendeje éli át a telet a fogházban.

— Amióta a tipre rájöttem. Hát bizony van huszöt esztendeje.

Uj hegyek és vizek keletkez- nek Ázsiában

**Sven Hedin érdekes beszámolója arról
a vidékről, ahol még nem járt ember**

(Berlin, okt. 24. A Mai Világ berlini tudósítójáról.) Sven Hedin, a világhírű utazó egyik legutóbbi előadásában szenzációs közléseket tett arról, hogy Tibetben, Kína nyugati részében, valamint Belső-ázsia sivatagjaiban és hegyeiben még számtalan olyan vidék van, amelyeket kutató még nem látott. A legnagyobb kiterjedésű ismeretlen terület északi Tibet ama részében van, amelyen a Kunlun rendszer vonul keresztül. Tibet középső részében is sok az ismeretlen terület, amelyeket Sven Hedin 1906-tól 1908-ig felfedező útjában átszelt, szintén vannak még területek, amelyekre fehér ember még nem tette a lábát. És mit tud a világ a pompás havasokról és gleccserekről, melyek Pamírral együtt azt a hallatlan hegyesomót alkotják, amelyben Tibet orografiai rendszere a Kunlunnal, Tiencsánnal és a Hindukussal találkozik? Ezen a nehezen megközelíthető vidéken van a sarkvidék után a föld legnagyobb gleccsereinek eredete, amelyeknek jelentékeny része szintén ismeretlen. Itt szédületes magasságu csúcsok és olyan gleccserek és folyamok vannak, amelyeknek közelébe még a bennszülöttek sem merészkednek. Hasonlóképpen vannak Tibetnek bizonyára száz meg száz édesvízi és sósvízi tavai, amelyeknek hullámvorását fehér ember még nem halotta s amelyeknek körvonalaikat térképeken még nem jegyezték fel. Hogy Tibetről való ismereteink mennyire hűzagosak, abból is kitűnik, hogy ebben az országban tett legutóbbi utazása alkalmával Sven Hedin számtalan kolostort fedezett fel, amelyeket addig még névszerint sem ismert a világ.

De még csak ezután fogom ezt igazán csinálni. Öregedünk és szükség van a pihenésre. Szétszortom a vagyont és berukkolok véglegesen.

— Igen, csak hogy ezentúl kimondták, az ilyen egyéneket azzal fogják büntetni, hogy szabadon hagyják őket, — szól hamiskás mosollyal a rendőrkapitány.

— Nem hiszem én azt, — mondja schlagfertig az öreg, tapasztalt és furfangos vén tolvaj — nem hiszem kapitány ur, hogy az államnak kedve van a téli hidegben szabad mozgást adni nekünk. El-lepjük a nagy hidegben a várost, mint nyáron a sáskák a vetést.

Ezzel már viszik is Liszkay Istvánt, aki megérkezett, hogy az állam költségén élje át a telet. De most valami nagyban fő a feje, most végleg át akar cihelődni az államfogházba.

Egy futó pillantás Keletturkesztán térképeire, arról győz meg bennünket, hogy ott körülbelül

**kilencvenezer négyzetkilomé-
ternyi terület fekszik, amelyen
fehér ember még sohasem járt,**

nem is szólva a Taklamakan sivatag kisebb részeiről, amelyek nekünk éppen olyan titokzatosak, mint maga Tibet.

Lehetetlen Ázsiának mindama vidékeit felsorolni, amelyek még a terra inkognita bélyegét viselik. Van ilyen a Gobi-sivatagban, Csej-dámban, Tibet és nyugati Kína határán, ahol a nagy indokinaí folyamok a vizüket gyűjtik, sőt a Himalája északi lejtőjén is.

Amde sohasem érkezik majd el az a nap, amikor egy geografus elmondhatja: most teljesen ismerjük Ázsiát. Mert éppen a föld legnagyobb kontinensének belseje, bár lassu, de folytonos változáson megy át. Sótavak kiszáradnak és eltűnnek, a sivatag-övekben a homok területet hódít, és kulturák, amelyek még a negyedik században virágoztak, eltűnnek a földszínről, minekutána a régi városok romjait a futóhomok eltemette. Az állandó változásokhoz tartozik még, hogy bizonyos sivatagi-folyókák új medret keresnek maguknak és a nivó-változások következtében a térkép areuláját alaposan megváltoztatják.

Az a gondolat, hogy jól felszerelt, esetleg nemzetközi nagy expedíciókkal kellene az ismeretlen földrészek titkát kilesni, igen szép, ez azonban elsősorban gazdasági kérdés. Elég pénzzel nem nehéz dolog nagy expedíciókat felszerelni és megszervezni és minden kultúrör-szág természettudósa örömmel esat-

lakoznék ilyen vállalkozáshoz. Hogy miként kell expedíciót szervezni, arra példát mutat az olasz karakumi, az angol mounie evereti, az Andrew-féle mongoli, vagy a német-országi pamíri expedíció. Az utóbbi nemzetközi, mert németek és oroszok közösen vesznek benne részt, Belsőkinában a legközelebbi jövőben tisztán amerikai, vagy európai expedíció aligha kap kutas-tásra engedélyt. A kínaiak ugyanis idegeneknek többé nem engedik meg, hogy archeológiai, vagy paleontológiai kincseket országukból kivigyenek. Saját képviselőjükkal akarnak részt venni az expedíciókban és feltételül kötik ki, hogy minden letetnek Kinában kell maradnia.

Ázsiában napjaink egyik legnagyobb archeológiai problémája vár megoldásra, tudniillik Kelet-ázsia és Európa kapcsolata a paleolitik és neolitik-korszakban. A zoológusoknak, botanikusoknak, geológusoknak, etnografusoknak, csillagászoknak, stb. pedig kimeríthetetlen munkaterület kínálkozik Ázsiában.

Egyre tart a marseille-i kikötősztrájk

(Páris, október 24.) A marseillei kikötői sztrájk még mindig tart. A francia tengerészeti hatóságok ma csak úgy tudtak hajót indítani Kozika szigetére és Északafrikába, hogy a haditengerészet matrózokat bocsátott rendelkezésre. Így is csak három kisebb tonnataralmu személyszállító gőzös hagyta el a kikötőt. A városban visszamaradt hétézer utas nagyrésze Génúba utazott s egyesek a repülőjáratokon toglaltak le helyet maguknak, mert már unják a várakozást.

Merényletet követtek el egy személyvonat ellen

**Meglazították a sineket és kö-
veket raktak a pályára**

(Bucuresti, október 24. Saját tud.) Izgalmas utazásban volt részük tegnap a 111. számú személyvonat utasainak. A személyvonat elhagyta Pi-testi állomást és teljes menetssebességgel rohogott Craiova felé, mikor Fal-fani község mellett levő őrháznál a vasuti őr jelzésére nyílt pályán megállt a vonat. A megrémült utasok megrökönyvéssel vették tudomásul, hogy egyelőre nem lehet tovább menni, mert a vasuti pálya mintegy 50 méter távolságban meg van rongálva.

Kiderült, hogy a vasuti őr ellenőrző szemléje alkalmával észrevette, hogy az őrházról nem messze, mintegy ötven méter távolságban a vasuti sinek meg vannak lazítva és a sinekre hatalmas köveket hengerítettek, hogy a vasut kisikljon. A szerencsétlenség a hajnali szürkületben feltétlenül bekövetkezett volna, ha a vasuti őr egyik a pályára hengerített hatalmas kőben meg nem botlik.

A vasuti őr lámpájával odavilágított az akadályra és megrémülve vette tudomásul, hogy a sinek teli vannak rakva kővel és hogy a sintartó csavarokat bűnös kezek meglazították.

A vasuti őr, aki tudta, hogy néhány perc múlva meg kell érkeznie a 11-es személyvonatnak, előre sietett és a nyílt pályán leállította a vonatot, amivel egy hatalmas szerencsétlenségnek sikerült elejét vennie.

A pályát a vasutas személyzet másfélórás megfeszített munkával rendbehozta, úgy, hogy a vonat tovább mehetett.

Velour flanel

divatszínben

métere

48 lej

a Gólya-áruházban

Speciális városi és utikabátok, külföldi I-a. nappabőr kabátok, őszi trenchcoatok

I-a. teveszőr béléssel.

NEUMANN M. CLUJ, POTER 14. FÉRTI- ÉS FIURUHAARUHAZ.

HIREK

— Franciaországban magántársaságban nem szabad bolshvik filmet bemutatni. Párisból jelentik, hogy a francia fővárosban és környékén egy idő óta gyakran tartanak kommunista összejöveteleket, amelyeknek célja kizáróan a cenzúra által betiltott orosz propaganda filmek bemutatása. A párisi rendőrfőnök most rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy betiltott filmeket magánjellegű összejöveteleken sem szabad bemutatni. A rendelet ellen vétőket a legszigorúbban büntetik.

— A Monte Arbino továbbra is rettegetésben tartja környékét. Bellinzonából jelentik: A Monte Arbino laza hegytömege, amely néhány héttel ezelőtt történt hegyomlás óta állandóan beomlással fenyeget, minden pillanatban leszakadhat. A bellinzonai állami mérnöki hivatal szakértői ma délután bejárták a Monte Arbino környékét és alapos talajvizsgálatok után arra a megállapításra jutottak, hogy eddig még a lassu, mozgásban lévő hegytömegnek alig egyharmada omlott a völgybe és hogy további hegyomlásokkal kell számolni, amelyek esetleg fokozatosan, esetleg azonban egyszerre következnek be. A Monte Arbino hegytömege vulkányszerű belső mozgásban van s omeletmagas sziklafalai minden pillanatban a mélységbe szakadhatnak. A völgyben fekvő Arbedo helységet már napokkal ezelőtt kiürítették, bár a falut csupán abban az esetben fenyegeti közvetlen veszély, ha a hatalmas hegytömeg egyszerre omlik a völgybe. Sok függ az időjárástól is, mert esetleges esőzések meggyorsítanák a katasztrófát.

A „Matador” tekező társaság által rendezett mestertekézők versenyén „A legjobb mestertekéző 1928. évre” címet Grauer János, a KAC tagja (23 pontarány) nyerte el. Ezüst érmeiket nyertek márványlapon: Geongán László VI. Armate csapatá, Mészáros Gyula Jóbarát teketárs, Papp Géza Jóbarát teketárs, Szilágyi Márton Matador teketárs, Tyórák Pál Összetartás teketárs, Loránt Lajos Matador teketárs, Krausz Géza Matador teketárs, Nagy László Hercules teketárs, Cornea Emil Matador teketárs. A három vasárnapon keresztül folyt Sport-tekeversenyen 119 nevező indult és azon minden számottevő teke-egyesület résztvett. E sportesemény rendezését a „Matador” tekeegyesület vállalta és annak elnöke, Mórész Béla nagy gonddal rendezte.

— Elkészült az új kábelvonal Budapest és Prága között. Budapestről jelentik: A héten befejezték a Prága és Budapest közötti új kábelvonal lefektetését. A vonalat már át is adták a forgalomnak.

Belga flanel

nagy választékban

métere

39 lej

a Gólya-áruházban

Két millió lejnél is többet sikasztott a vulkáni állomás pénztárosa

A sikasztó pénztáros majdnem börtönbe juttatott egy ártatlan tisztviselőt, aki csak nehézségek árán tudta magát tisztázni a hamis vádak alól

(Petroseni-Petrozsény, október 24.) A vulkáni állomáson a napokban nagyarányú sikasztásnak jöttek nyomára, amelynek elkövetője Czikle János vasuti pénztáros volt. A ravasz vasutas évek óta fosztogatta a vasuti pénztárt és hogy a hiányokat elpalástolja, hamis bonokat helyezt el a pénztárban, amelyek a bányatársaságokra szóltak.

A zsilvölgyi bányatársaságoknak ugyanis a vasutal kötött szerződésük folytán meg volt az a joguk, hogy nem voltak kötelesek a feladott szén fuvardíját készpénzzel kifizetni, hanem bonokkal helyettesítették a fizetést, amit azután utólag számoltak el. A vasuti pénztáros ezt használta fel a folytonosan növekedő hiányok takarására és annak ellenére, hogy a bányatársaságok

állandóan készpénzzel fizették a fuvardíjat, bonjaik folytonosan szaporodtak.

A sok bon az állomásfőnökök fel-

— A kolozsvári zsidó szentegylet felavatja új temetőjét. A kolozsvári zsidó szentegylet vasárnap délelőtt avatja fel új temetőjét és a szertartási épületét. Az ünnepség reggel 7 órakor veszi kezdetét istentisztelettel, amelyet a Ferdinánd-úti zsinagógában tartanak, 11 órakor a temetőben ünnepelek, amelyen P. Fischer József, Eisler Mátyás dr. és Somogyi Miksa mondanak beszédeket.

Látta-e már

A varázslót a Magyar Színházban?

— A spiritiszta álma. Varsóból jelentik: A közelmúltban meghalt itt az egész Lengyelországban nagyon jól ismert Jan Guzik médium. Kasimir Kaminszky és Teodor Roland, a varsói Nemzeti Színház kiváló tagjai szintén barátai közé tartoztak és éveken át résztvettek a szeánszaiban. A három jóbarát ugyiszólván egyidőben halt meg. Legelőször Kaminszky, nem sokkal utóbb Guzik és a napokban Roland. Az utóbbi Wacław Grubinszky drámáirónak közvetlen halála előtt a következőt mondotta el: Már évekkal ezelőtt megállapodott Kaminszkyval, hogy aki közülük először meghal, az elmondja a másikat, hogyan van berendezve a tulvilág. Kaminszky halála után, az első éjszakán Roland álmot látott. Egy óriási színpadon állott, amelyen sok jelmezbe öltözött színész volt. A középen állt Kaminszky kék ruhában és magához hívta Rolandot. Ez különös érzéssel közeledett feléje, mert álmában is tudta, hogy Kaminszky meghalt.

— Azt mondják, hogy meghaltam — mondta Kaminszky mosolyogva —, de amint látod, élek, mert halál nincsen. De hogy megtudt, hogy az igazat mondom... Ekkor hirtelen atólelte Rolandot és megcsókolta. Ez a pillanatban felébredt, de a száján érezte még a csókot. Hogy el ne felejtse, nyomban el is mondta feleségének, mit álmódott.

tűnt és titokban nyomozni kezdett. Első időben a bányatársulat egy tisztviselője, aki a vasuti tarifák kifizetését intézi, szintén gyanuba került és alig tudta magát igazolni, hogy tényleg befizette azokat az összegeket, amelyekről bon volt kiállítva, mert a rajtacsipelt vasuti pénztáros olyan határozottan állította azt, hogy nem kap pénzt, hanem bonokkal fizetett a bányatársulat.

Czikle János pénztárost letartóztatták és a vizsgálat első állása szerint az elsikkasztott pénzek összege 960 ezer lej lett ki. A vizsgálat azóta új eredményeket tudott felmutatni és kiderült, hogy Czikle évek óta úzi sikasztásait és

a bűnös uton eltulajdonított pénzek összege meghaladja a kétmillió lejt.

A vizsgálat teljes erővel tovább folyik és újabb érdekes adatok napvilágra kerülése várható.

— Ligeti József bucsuestélye. Ligeti Józsefnek, a kiváló táncművészek folyó hó 27-i bucsuestélye az Ujságíróklubban rendkívül érdekes meglepetéseket ígér. A művész ugyanis megfelelő színvonal mellett a Columbia-cég helybeli lerakotának szíveségéből gramofonkísérettel eredeti néger szólók és kvartettek zenéjére fog táncolni, úgy, hogy a zene is, a tánc is egészen különös és újszerű beállítású lesz. A művész többi számainak zenéjét, miként az estély keretében még szereplő magyar színházi és román operai vendégművészek zongorakísérettel is Bródy Miklós, a nagyszerű komponista előadó fogja ellátni.

— Rendszeres repülőjárat Tokió és Sanghaj között. Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda tokioi jelentése szerint a napokban megindul a rendszeres személy- és postaszállító repülőjárat Tokió és a kínai Sanghaj között.

A varázsló

a legszebb, legizgalmasabb, leghatalmasabb filmalkotás.

— Ingyenes tanfolyamok. A Magyar Képzőművészeti Szövetsége e hó gégével ingyenes román-, német-, angol- és könyvtartási tanfolyamokat nyit. Eszperántó és gyorsírási tanfolyamot valamivel később indítja meg. A három első tanfolyamra már lehet jelentkezni a szövetség hivatalos helyiségében, Str. Cogalniceanu No. 7. délután 4-től este 8 óráig.

— Az olasz Kultuszállamtitkár villásreggelit adott Berzeviczy Albert tiszteletére. Rómából jelentik: A Castello Giulia Cesareban az olasz kultuszállamtitkár tegnap villásreggelin fogadta a jelenleg Rómában tartózkodó Berzeviczy Albertot. A villásreggelin résztvettek kivül a Szociális és Landiazi miniszterek és Hóry András római magyar követ.

— Holnap van Mihály király hatodik születésnapja. Bukarestből jelentik: Csütörtökön fogják megünnepelni a kis Mihály király hatodik születésnapját. Bukarest összes templomaiban Te-Deumokat fognak tartani és az egész országban ünnepek lesznek ez alkalomból. A kormány tagjai tisztelegni fognak a király előtt.

— Olaszország Zogu királyságát Törökországgal is el akarja ismertetni. Konstantinápolyból jelentik: Olaszország utasította angolai követét, hogy ajánlja fel szolgálatait az irányban, hogy Törökország ismerje el Ahmed Zogu királyságát.

— Kifűnően sikerült a magyar kísérleti rizstermesztés. Békéscsábáról jelentik: Egy 20 holdas területen kísérletképpen rizset vetettek. A kísérlet nagyszerűen sikerült és a 20 holdas rizsföldön átlagos 10 mázsa volt a terméseredmény, ami elegendő lesz jövőre egy 350 holdas terület bevetésére.

— A kommunistákat kivéve az összes csehszlovák pártok résztvesznek a cseh köztársaság tízéves jubileumán. A csehszlovák köztársaság tízéves jubileumára az összes pártok vezetői bejelentették részvételüket a kommunistákon kívül. Valamennyi párt vezetői egységes feliratot intéztek Massaryk elnökhöz, melynek tartalma a következő: „Reméljük, hogy a köztársaság a nemzeti és a szociális igazság állama lesz úgy kül-, mint belpolitikailag. Meggyőződésünk, hogy határainkon belül a nemzeti probléma a kölcsönös megbecsülés szellemében megoldható lesz.

— Újabb házbeomlás Párisban. Párisból jelentik: Kedden éjszaka Páris Bellei nevű külvárosában egy ház összeomlott. A házbeomlásnak egyetlen áldozata volt, egy 70 éves öregasszony, akit agyonütöttek a beomlott falak. A többi lakók, kik szerencsésülre nem tartózkodtak odahaza, megmenekültek.

— Autókkal támadták meg az elszabadult jegesmedvét. Lyonból jelentik: Nagy riadalmat keltett a városban egy jegesmedve, mely az egyik cirkuszról kiszabadult és az utcákon kóborolt. Az emberek ijedten menekültek a házakba a veszedelmes állat elől. A hatóságok autókat rendeltek ki, melyekkel el akarták gázolni a hatalmas állatot, de az autók itták meg ennek a levét. Az autók összetörték és a medvék épen iszkoltak odébb. Ekkor több rendőrtiszt 20—30 revolverlövést adott le a jegesmedvére, míg végre sikerült ártalmatlanná tenni.

A varázsló

Főszereplői: Paul Wegnerer, Alice Terry, Petrovich Svetisláv. Rendezője: Rex Ingram.

Diplomáciai konfliktus Varsó és Danzig között

(Genf, okt. 24.) Varsó és Danzig között diplomáciai konfliktus támadt, mert a kikötőváros megbízottát küldött a most Genfben ülésező nemzetközi adóügyi konferenciára. A lengyel kormány jegyzéket intézett Danzig szabad városhoz, melyben rámutat arra, hogy a versaillesi békeszerződés értelmében külügyi képviselővel Lengyelország van megbízva s így nem állott jogában önálló megbízottat kiküldeni a nemzetközi értekezletre.

Katasztrófális eredménnyel fog járni Anghelescu miniszter új tanrendszere

Tönkremegy a tanárok és a tanulók egészsége a megerőltető túlterhelésben

Az állami lyceumok tanulói nem bírják meg azt, amit a miniszter rendszere megkövetel

(Cluj-Kolozsvár, okt. 24.) Anghelescu miniszter új iskolapolitikája csődöt mondott. A közoktatásiügyi miniszter új analitikus programja alig két hete lépett életbe és már most megállapítható, hogy az év végén katasztrófális eredményei lesznek.

Az idei iskolaév október 8-án kezdődött meg, de a tanárokat már szeptember 5-én permanenciába állította a miniszter. A javítóvizsgák, tranzíciós vizsgák s egyéb munkálatok a tanárok idegzetét előre felőrölték és az új tanévnek már kifáradt idegzettel mentek neki.

Az új tanterv szerint a miniszter új három típusú iskolákat engedélyezett, az a, b és c-típusúakat. Egyedül a C-típusú iskolák vannak feljogosítva arra, hogy paralell osztályokat állítsanak fel és ilyen iskola Erdélyben egyetlen egy van: a kolozsvári Gheorghe Baritiu-lyceum. Miután a miniszter szabályozta, hogy egy osztályban 50 tanulóval nem lehet több, természetesen megrohanták a megrémült szülők a C-típusú intézetet, hogy gyerekeiket el tudják helyezni az iskolában. Anghelescu iskolatörvénye folytán ugyanis több ezer gyerek nem tud beiratkozni az iskolába, mert nincs hely számukra és így érthető, hogy a kolozsvári Baritiu-lyceumot megostromolták az ország minden részéből való szülők, akik gyerekeiket el akarták helyezni.

Nemcsak román, hanem a kisebbségekhez tartozó szülők is részt vettek ebben az ostromban, miután a zsidó tanulókat csak állami iskolákba lehetett beíratni és

a magyar és a szász kisebbségekhez tartozók közül is számosan állami intézetbe voltak kénytelenek beíratni,

mert az Anghelescu-féle névvegrelemezés oda kényszerítette őket.

Ilyen körülmények között bárki azt hihetné és joggal, hogy a Baritiu-lyceum, mely egy egyetemi város és egész Erdély legnagyobb középiskolája, egyike a legmodernebbül felszerelt intézetnek. Aki Anghelescu miniszter iskolaépítési programját olvasta, amely szerint a miniszter minden faluban liceumot akar építeni, pláne nagyon könnyen bele esik ebbe a tévedésbe.

A valóság azonban kiábrándító. A lyceum a volt magyar állami polgári iskola épületében van elhelyezve és a tizennégy osztállyal rendelkező lyceum ott kell meghúzódjon, ahol annakidején a négy osztályos polgári iskola volt. A tanári kar kiűrtette a szertárok is, hogy a különböző osztályokat el lehessen helyezni, ahol a gyerekek hering módjára vannak összezúfolva.

Igy néz ki a valóságban Anghelescu miniszter iskolaépítő programja egy favorizált állami iskolában. Ezek után elképzelhető, hogy milyen sors várhat a kisebbségi iskolákra, ha az ugynevezett állami

mintagimnáziumokkal szemben ilyen bánásmódot tanúsít a kultusz-minisztérium. Beszélgetést folytatunk több tanárral és tanulóval az életbe léptetett analitikus módszerrel is és szándékosan az állami intézetet választottuk ki erre a célra, hogy lássuk, hogyan fest az új rendszer ott, ahol sem a tanárok, sem a tanulók nincsenek kitéve a nyelvi nehézségeknek. A különféle véleményekből leszürt tapasztalatok szomorúak.

Az új rendszer szerint

az idén még mindig átmeneti év van

és a tanulónak két osztály anyagát kell az idén átvennie.

Harminc-negyven oldalas leckét kapnak a gyerekek, amit sem megemészteni, sem pedig bemagolni nem tudnak és az évvégi eredmény az lesz, hogy az Anghelescu rendszere szerint tanuló diákokból nem tudósok lesznek, amint a miniszter szeretne volna, hanem egyetlen osztály anyagát sem fogják tudni.

Az új iskolarendszer szerint a

A jövőhónap elején megkezdődik a bukaresti rádióleadóállomás

(Bucuresti, okt. 24. A Mai Világ tudósítójától.) Tegnap délután a szenátus nyilvános ülést tartott, amelyen többek között a trónbeszéddel kapcsolatos ügyeket tárgyalták meg. A tárgyalások folyamán a szenátus kimondta, hogy a rádiótörvényt nem a parlament, hanem egyenesen a szenátus fogja tárgyalás alá venni.

Az új rádiótörvénytervezettel Románia egy hatalmas lépést tesz a nyugati unió felé. A törvény ugyanis jelentős mértékben enyhíti a rádióhasználatra vonatkozó tulszigoru rendszabályokat és a határszéleken is megszünteti a most érvényben lévő teljesen indokolatlan speciális helyzetet.

tanuló reggel 8 órától déli 12 óráig és délután fél 3 órától fél 5 óráig tart. Ez a rendszer azt eredményezi, hogy a délelőtti, délutáni iskolával elfoglalt tanulóknak nem marad idejük sem a hatalmas tananyag megtanulására, sem pedig arra, hogy valamilyen testedzősportot üzenek, amiáltal Aghelescu rendszerének sikerült elérnie azt, hogy az iskolai év végén nem csak tudásban csökkennek a tanulók, de egészségük is tönkre megy.

A fentebbiek olyan iskolákra vonatkoznak, hol nem állanak fenn nyelvi nehézségek. Ezek után mindenki könnyen megállapíthatja, hogy mi lesz az új rendszer eredménye a kisebbségi iskolákba, ahol a tanulók napi egy-két órával többet kell a könyvek mellett eltöltsenek, hogy a román nyelv nehézségeit legyőzzék. Tanügyi körökben csodálatosnak tartják az egész rendszert, annyival is inkább, mert Anghelescu miniszter orvos. Csodálatosnak tartják, hogy az orvos-közoktatásiügyi miniszter egyáltalán nem törődik a tanulók és a tanárok egészségével.

Az államnak komoly elhatározása, hogy több leadóállomást építtessen, amelyeknek a tervezete már el is készült.

Az első leadóállomás már a jövő hónapban megkezdődik működését

az állami Rádió Társaság felügyelete alatt. A leadóállomás programját egyelőre naponként fogják összeállítani és eddig sikerült megnyerni a bukaresti Román Királyi Operaház közreműködését, amelynek előadásait rendszeresen fogják továbbítani a leadóállomás útján. Ugyanakkor a leadóállomás műsorán filharmonikusok és szolónékesek is fognak gyakrabban szerepelni.

SPORTVILÁG

Svájc már összeállította a magyarokkal játszó válogatott csapatát

A magyar válogatott csapat a csufos bécsi vereség után legközelebb november elsején Svájc válogatottjaival kerül szembe, még pedig az Európai Kupa mérkőzéseinek keretében. A svájciak nagy gondal készülnek erre a válogatott mérkőzésre, amely előtt október 28-án Bécsben szerepelnek Ausztria ellen, ugyancsak az Európai Kupáért. A svájci szövetség már összeállította azt a csapatot, amely Bécsben és Budapesten játszik, a következőképpen:

Séchehaye, Werndli, Bamseyer, Heinrich, de Lavallaz, Waldia, Tschirren, Grimm, Abbeglen III, Matzinger, Flubacher.

Szlovénia maraton bajnoksága. Szlovénia hagyományos nemzetközi maraton bajnoksága, a csehszlovák atlétikai szövetség kassai alosztályának rendezésében, október 28-án kerül eldöntésre. A kassai alszövetség az idén is a legnagyobb körültekintéssel és gondossággal rendezi meg a klaszikus versenyt, amelynek győztese, helyezettei és indulói értékes tiszteletdíjakat, illetve remek kivitelű plakettet kapnak a csehszlovák szövetségtől. Prágából Kroff és Maly, a kassaiak részéről Haala indul, azonkívül egy-egy kiváló finn, olasz, német és osztrák futó áll starthoz a magyar színek reprezentánsai, Galambos József (Kisvárdai) SE, a bajnokság védője, továbbá Zelenka és Lovas stb. ellen.

Az angol ligamérkőzések eredményei. Londonból jelentik: A mai ligamérkőzések eredményei a következők: 1. liga: Bolton Wanderers—Aston Villa 5:3, Burnley—Blackburn Rovers 2:2, Sheffield Wednesday—Bury 4:0, Sunderland—Cardiff City 4:0, Leeds United—Manchester City 4:1, Leicester City—Portsmouth 10:0, Liverpool—Huddersfield Town 2:3, Manchester United—Birmingham 1:0, Arsenal—Newcastle United 3:0, Sheffield United—Derby County 2:1, Westham United—Everton 2:4.

II. liga: Stokes City—Hull City 3:1, Middlesborough—Blackpool 4:1, Millwall—Westbrookwick Albion 2:2, Notts County—Nottingham Forest 1:1, Oldham Athletic—Chelsea 1:0, Portwale—Clapton Orient 3:0, Preston Nordend—Swansea Town 2:2, Reading—Bradford 4:0, Barnsley—Southampton 2:1, Tottenham Hotspur—Grimsby Town 2:1, Wolverhampton Wanderers—Bristol City 2:1.

VIATA

CLUJ
STR. REG. MARIA
36

NYOMDAI
MŰINTÉZET

ÖNIG & LEDERER

Telefon 194

Elvállal minden könyvnyomdai és könyvkötészeti munkát elsőrangú kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.

KÉRJEN MÉG MA AJÁNLATOT!

Kord (recés) bársony

minden színben
métere

68 lej

a Gólya-áruházban

KÖZGAZDASÁG

Naftából kokszot készítettek a német kemikusok

A petro-kokszot a román nafta-telepeken állítják elő

(Cluj-Kolozsvár, október 24. A Mai Világ tud.) Két-három évvel ezelőtt a német kemikusok egy szenzációs találmánnyal lepték meg a világot. Egy újfajta fűtőanyagot sikerült felfedezniük, mely a szén, illetőleg annak egyik termékét, a kokszot van hivatva helyettesíteni. A találmány értékesítése és kihasználása Romániát érinti legközvetlenebbül, mert lényege nem más, mint a nyers-naftának egy különleges villamos hevítő eljárással való preperálása, illetőleg a nyersolajból a benzinek speciális kivonása. A benzinek a naftából ezen eljárás szerinti kiválasztódása után visszamaradó salak, mely még telítve van olajos anyagokkal, magától összetömről és ugyanolyan alakot vesz fel, mint a koksz. Ez az úgynevezett „petro-koksz”. A petro-koksz ellentétben a kőszén-kokszal, könnyen gyullad, az égéséhez nem szükséges nagy oxigén mennyiség és így bármilyen vaskályában használható. Egésterméke alig marad, mert izzóállapotban szétesik és

az olajanyag 98 százaléka elizik.

Egési ideje alatt semmiféle gázokat nem termel,

ezért teljesen szagtalan. Sulya könnyebb, mint a szén-kokszé, míg ára lényegesen olcsóbb.

A „petro-kokszot” a nagy petróleumtelepeken Ploestiben és Câmpianan állítják elő, tehát az az előnye, hogy vámentes és tetszés szerinti mennyiségben kapható.

Kalóriája 50 százalékkal túlhaladja a porosz-koksz maximálisan kifejtendő kalóriáját.

A „petro-koksz” bevezetése most van folyamatban. Rendkívüli előnyei folytán azoknál az üzemeknél van hivatva helyettesíteni a porosz-kokszot, melyek nagy kalóriafokkal dolgoznak. Az eddig végzett számtalan próba a legnagyobb eredményeket nyújtotta, így minden remény megvan arra, hogy a „petro-koksz” széles körben elterjedése teljesen ki fogja küszöbölni a drága és kisebb kalóriát tartalmazó porosz-kokszot.

KÜLVÁROS

Intervju egy kuruzslóval, a foldozott „ház”-tetőkkel, az éneklő szőke lánnyal, egy betörőkirállyal és a Renner-gyárral vis-à-vis-beli vasuti sinekkel

A nyomortanyák halott nappalai és lármás éjszakái

(Cluj-Kolozsvár, okt. 24. A Mai Világ tudósítójától.) Külváros. Utolsó pontja a város mindenkori társadalmi rendjének. Két kard, melyek csattogva egymásba futnak. Mindegyik a maga igazát vitatja. Akit lesodort a sorsa a külváros moecos kapuja mögé, reflex öntudatlansággal bár, de az ösztön másként az éles csatakiáltást: — Fel a gyarázatot nem kívánó törvényénél fogva csillogtatja meg fogai város ellen! — Maga sem tudja miért, ő csak annak van tudatában, hogy onnan tulról farkasszemet néz vele a lebecsülés; a belváros.

A belvárosi embernek viszont ismeretlen fogalom a külváros, azért ismeretlen, mert idegenkedik, fázik tőle; — ott a bűn terem, ott a szenny terem, a sötét külváros! — mondja az a másik tízezer, melynek területbeli elhelyezkedésénél fogva, téves társadalmi elvek és sötét hipokrizmus folytán több tisztelettel adóznak. A belvárosi polgár némi büszkeséggel tekint

kivasalt nadrágjára, kemény galérljára. Osupa dölvf.

A kettőnek pedig egy lélektana van. Közös, mert a mindenkori és megváltozhatatlan természeti törvény előtt meghajolni kényszerül mindegyik azon teremtmény, akit Isten saját képmására faragott. A lélektan pedig a közös gyengeség. Indító motívumokat pedig mindketőnél területbeli helyzetükben keressük. A keresés pedig az újságíró hivatása. Tehetnék ugyan a segítés módjaiban járatosabb emberek. De ki is törődik ma szociális kötelességekkel, ki is törődhetne más, mint az újságíró, aki mindenütt jár, mindent lát, látja a nyomort és látja azokat az éjszakákat, miket a jólét kegyeltjei átsillognak, ezernyi fényárban usznak. Ezt összeegyezteti a toll rabzolgája, de ezerszeresen meglátja, hogy ott a feketeségben valami titok vibrál, ami magnetikus hatással van rá, mert azt a titkot leleplezni látja kötelességének. A titok

pedig az, amitől a belvárosi úgy fázik és nem mer megközelíteni. A külvárost le kell leplezni, mert segítséget kíván. Segíteni kell rajta, mert mindnyájunknak egy a törvénye: a Halál törvénye...

Egy keskeny külvárosi sikátor sárviskói „házak”-ká avanszálnak

A sikátorba pedig a Rudolf-ut és Árpád-ut torkollanak két oldalról. Ki is hinné. A sikátornak még a belvároshoz is van valamelyes köze. És mégis csupa sárviskó, agyonfoltozott papírfedelekekkel, félméter mély sártenger télen-nyáron. Intervjút csináltunk a düledező sárfalakkal, a papírral megfoltozott ablaktáblákkal, melyek elmesélték minden baját a „mélységnek”, minden nyomorúságát és keserű problémáit.

— Rongyos falaim közt — mondta az egyik viskó — egy öreg asszony és egy vén koldus él. Az asszony magával tehetetlen, bēna, öreg nő, ruhát nem hord testén, csak cafatokban lelőg, fügefalevélserűen fedő rongyokat. Az öregember koldulásból, a néha-néha még felébredő könyörületességből „él”, de hogyan, nem siber és nem bir „mesterségével” semmire sem jutni, még a lételemességhez sem. Gazdám pedig, aki oldalomhoz csapott összes viskóknak szerencsés ura, egy belvárosi öreg kéjenc, — házakká toldott meg bennünket fogalomban és fizetést úgy is szed értünk. Házakká avanszáltunk, hogy a bérünk megegyezzen a többivel, nehogy a tisztességtelen konkurrencia áldatlan bűnébe essünk.

Ezt mesélte egy szószátyár külvárosi viskó.

A kuruzsló, aki minden betegségre tud gyógyírt, csak nyomorára nem

Egy düledező vén kapu fölig nyitott ajtaja mögöl érdekes arc nézett felénk. Észrevettük, mert villogó, fekete szemek kényszerítették bennünket. Szemei egy hipnotizőr élességével merednek belénk, de arca nem valami bizalomgerjesztő. Hónapos szakáll fedi vágásokkal és évanus ráncokkal teli arcát. Közeledünk hozzá. Homlokára és szíve fölé helyezi kezét. — A kuruzsló — sugja felénk kisérőnk. A kuruzsló betessékel bennünket, de csak az udvarra, egy teli mocsok udvarra. Mert, mint mondja — odabent nem az uraknak való. — Arra a kérésünkre, hogy mutassa be tudományát, egy tálat hoz elő, vízzel telve és egy nagy fakamatat. Kezdi kavarni a vizet, valami porokat hint belé, ajkai között mormol, a tál füstlőgni kezd, egyszerre csak egy fekete macska ugrik elő a sűrű fehér gözből. Még több ilyen bűvészmutatványok után megkértük, mondjon valamit maga felől. Elmondotta, hogy Kolozsváron sok a nyomorban élő és az mind nála keresi vigaszát, de ezek mit se hajtanak a konyhára. A legnagyobb nélkülözések között él. Mindenki fájdalmára tud gyógyírt, csak saját gyomorsorvasztó, keserű kopálásának kiküszöbölésére nem.

Miről dalol az éneklő szőke leány

Az éneklő szőke leányt az mecán találtuk éjfélkor a Kajántói-uton. Énekelt. Egy rózsáról és a szerelemről szólt a nóta. Lábai meztelenek voltak. Kezében kenyeret tartott. Réveteg tekintete valami nagy titkot hordott. Azt a titkot,

ami a külvárost fedi, szenny, szomorú szenny, de más, objektív megítélés mellett nyomornak is lehet nevezni. Minden mélység és elmerülés forrása és szomorúság elindítója.

A betörő mindenről felvilágosít, magán át

Ott kezdődött minden a külvárosban. A külváros mindenek az oka. Gyermekkori gondozatlanság és „szabad mozgás”. Ez a „szabad mozgás” mindent elsodor. A szegény, nyomorban élő külvárosi gyermek csak azt látja, hogy ott fent a megvetés zord hidegsége les felé. Nem mer közeledni. Ott marad. Ott pedig sok kártékony sajátsága a sárviskóknak ránehezedik a fiatal, ártatlan vállakra és letöri.

— Így történt velem is — meséli szomorúan az a rongyos, sárgaarcu fiatalember, akit egy lebuj piszkos asztala mellett mutatott be nekünk kisérőnk. Ezer hírű betörő ez a szomorú ifju. Veszedelmes, mert bizonyára újabb és újabb dokumentummal tesz tanúságot mellette a külváros. Most szomorú és melan-kólikus, mert mint mondja, bántja a jövő. Mi lesz, mi lesz? ...

És végre a vasuti sinek...

A vérrel mosott vasuti sinek, ott, szemben a Renner-gyárral. Hány és hány halál telepedett ott rá fiatalok és öregek nyakára! Szerelmes nyomorultak és a nyomor szerelmei vitték oda végső lehelletüket. Oda futnak össze a szomorú krónikának végső sorai, mert ott ül trónusán a százszemű kísértet, mely csalogatva kajánkodik életek tengerében és magához öleli őket. Az élet némán hajtja fejét a hideg sinek fölé és a robogó, ziháló, zakatoló Halál szorgalmasan teljesíti kötelességét.

Egy pár szemelvény a külváros mozgásából. Egy pár leleplező pillanatfelvétel. A tanulság és konzekvenciák levonása kedvéért.

Gilády Illés.

* Román, angol, francia, német, olasz, szláv stb. fordítások, levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító irodája, Strada Rațiu (volt Kötő-u.) 3. Telefon 831.

* LAPUNK BUDAPESTEN állan, dóan olvasható a Park-szálloda kávéházában. VIII., Baross-tér 19.

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám. mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kötő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról Nálunk otthon érzi magát.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

Ha bejön
Kolozsvárra,
ne nézzen
se jobbra
se balra,
jőjön
egyenesen a

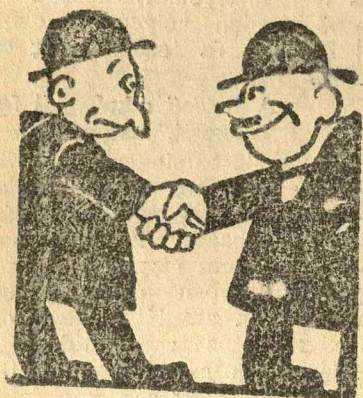
HELIOS

ÁRUHÁZBAN, (FŐTÉR 7. SZÁM)

ahol

kötöttárut, harisnyát, keztyűt legolcsóbban beszerezheti.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a külföldi kölcsön folyosítása csak azért késik meg, mert a kormány információt kért a kölcsöntnyújtó bankokról.

— Természetes, hogy információt kell kérni, mielőtt egy kölcsönnyújtást lebonyolítanak, ezen nincs mit csodálkozni.

— De, Pancser ur, kérem, itt az a csodálatos, hogy nem a kölcsönadók, hanem a kölcsöntvevő akar információkat...

— Ez sem szokatlan. Kohn feljött Bécsbe és egy nagy textilcégtől árut vásárolt. Mikor már minden kiválasztott, kijelentette, hogy neki három havi hitel kell és egyben megnevezett egy másik nagy céget, ahol majd információkat fognak róla adni.

— A textilcég tényleg érdeklődött Kohn után, ahol olyan információt adtak róla, hogy ha nehezen is, de egyszer mégis fizet és egyben közölte azt is, hogy Kohn viszont épp most kért információt a textilcégről.

— Hallja, — mondta neki a textilcég főnöke, mikor Kohn az áruért jelentkezett — micsoda szemtelenség magától, hogy mikor maga hitelt kér tőlünk, még információkat is kér rólunk?

— Ja, — válaszolt Kohn — tudja szegény embertől nem jó kölcsönkérni.

— Na és a kormány és a nemzeti parasztpárt közötti tárgyalásokról nem tudna valami intimitást mondani?

— Hogyne, kérem. Az egyik ur, aki a tárgyalásokat folytatta, rendkívül heves természetű. Mikor tárgyalni kezdett, egy izben annyira feldühödött, hogy leszakította magáról a kabátot és a mellényt és kidobta ruháját az ablakon. A másik tárgyaló ur erre nyugodtan azt mondja:

„Jól teszi, hogy kidobja ruháját az ablakon.”

„A ruhátlan ur erre meghökken és csodálkozva megkérdezte, hogy miért? A másik hidegen válaszolta:

„Mert látom, hogy mire magával megtudod egyezni, az a ruha ugysí kimegy a divatból.”

— Akkor mára az ódivatnál maradtunk...

— Victor Antonescu cipője ellen nem volt kifogás?

— Nem, mert azt Gladys-krémmel fénysították és az a divatból soha ki nem megy.

Paplan, matrác, párna legolcsóbb, legjobb
SCHWARTZ JAKAB
Calea Victoriei 10. szám.

Most bukkantak nyomára egy több milliós panamának, amelyet még az Averescanus rezsim alatt követtek el

(Bucaresti, október 24. A Mai Világ tud.) Nagyarányu panama nyomára bukkantak a hatóságok Jasi-megyében. A visszaéléseket, amelyeknek összege több milliót tesz ki, egy Osacean nevű primár követte el, aki még az Averescanus-rezsim alatt töltötte be a meg-

lisztelő posztot.

A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a panamázó primárnak cinkostársai is voltak, akik ellen szintén hivatalos eljárás indult. A vizsgálat a milliós visszaélések ügyében folyik.

MOZIVILÁG

Két sláger Kolozsvárt

A Select-mozgó ma mutatja be a „Csillagok útját”, az Uránia pedig a Rasputin-filmet vetíti

Kolozsvár mozilátogató közönsége hatalmas érdeklődéssel várta Greta Garbo és Lars Hanson filmjének, a „Csillagok útja” bemutatóját. A Select-mozgó igazgatósága több sürgető levelet is kapott ismeretlen érdeklődőktől, amelyben kérik, hogy a világfilm bemutatóját ne halasszák, hanem azt legrövidebb időn belül kezdjék vetíteni. A Select-mozgó igazgatósága ezeknek a különböző felszólításoknak csak most tehetett eleget, tekintve, hogy a nagy Rasputin-film, amely napok óta szerepel a Select-mozgó műsorán, szintén annyira lekötötte a közönség érdeklődését, hogy nap-nap után zsufolt ház nézte végig az előadásokat, ami lehetetlenné tette azt, hogy a műsorról levegyék.

Könnnyen hibának minősíthetnék egyesek azt, hogy a Select-mozgó két ilyen nagy filmet tűzött ki egymásután előadásra. Ezt a látszólagos hibát azonban a Select-mozgó

igazgatóság ötletesen kiküszöbölte, mégpedig úgy, hogy a közönség kíváncsiságát, szempontjainak és érdekeinek minden tekintetben megfelelték.

A praktikus megoldás értelmében a Select-mozgó ma délután 3 órakor kezdi vetíteni Greta Garbóval és Lars Hansonnal a főszerepben a „Csillagok útja”-t. Ugyanakkor, hogy a közönség igényei más szempontból is kielégítést is nyerjenek, az Uránia-mozgó ma délután 3 órai kezdettel folytatja a Rasputin-film bemutatását.

Ilyenformán tehát máától kezdve a Select- és Uránia-mozgó közönségének két nagy attrakcióban lesz részük és a két nagy film egy és ugyanazon időben való bemutatása, oly nagy művészi esemény számba megy Kolozsváron, amely méltán megérdemli a közönség fokozott figyelmét.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szelve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskereső részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

A jó állásért folyó harcban szerelje fel magát. Tanuljon meg románul.

Fehérnemű himzést vállal, gyakorlott munkásnő. Vasut-u. 38. sz. Marie Cristescu.

Eladó Dr. Luther Márton féle házikinestár díszkötésben. Tartalmazza az 1517. évi reformáció alkalmával kiadott 95. pontozatot. Cím a kiadóhivatalban.

Szakképzett rádiómérnök keresetlik, román, német, magyar nyelvtudással. Ajánlatok „Lloyd Express” Cluj alá kerülnek.

Egy 12 levélű filcdendran eladó. Zsák-ucca 22. Szászánál.

Sürgősen eladó elkölözés miatt a Szántó-uccában nagy telek minden gazdasági kellékkel felszerelve. Kisebb családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődők forduljanak Lukácshoz, Györgyfalvi-ut 23.

Szép gyermekkoszik eladók: Str. Maniu 6. félemelet 3.

Malom részére egy cilindrszita és egy új 36-os parasztkő, egy taliga, minden elfogadható áron eladó. Cím a kiadóban.

Intelligens uriaszony keres helyben kimondott uri családnál házvezetőnői állást. Ajánlatokat kér „Intelligens” jelígre a Mai Világ kiadóhivatalába.

Kiadó két szoba konyhás lakás nagy kerttel november elsejére, feltűnő olcsó áron. Értekezni Monostori-ut 45. szám Csonka Jánosnál.

Intelligens uriaszony keres helyben, üzleti pénztárnoknői vagy tőzsdei kiárusítónői állást. Ajánlatokat kér „Intelligens” jelígre a Mai Világ kiadóhivatalába.

Napi pár órai munkával szép jövedelemre tehet szert, Kolozsváron nagy ismerettségrel rendelkező egyén. Cím a Mai Világ kiadóhivatalában.

Paplan varró leányok felvételnek Schwartz Jakab Cal. Victoriei 10.

Jó megjelenésű, magyar gépirónő, nagy irodai gyakorlatlall állást keres. Megke- reséseket „Intelligens” jelígre kér a ki- adóhivatalba.

Keresek központban, szép, világos, teret, vagy üres tágas szobát, lehetőleg földszinten. Címeket kérem leadni „Tu- rul” cípő-üzlet.

Különálló ház a Donáth-uton, szoba, konyha, veranda, november 1-ére kiadó. Értekezhetni: Hönig, Deák Ferencz-ucca 36.

Gyermektelen házaspár, házmesteri állást keres. Cím a kiadóban.

Egy szoba bútorozva 1—2 szerény- igényű fiatalember részére kiadó. Fő- tér 9. Földszint 4.

Külföldi tapasztalatokkal rendelkező, 38 éves, nős, kalkuláció, bérlésszámolás és a modern fizetvézetés- ben tökéletesen jártas, esztétikus és géplakatos üzemben

művezetői vagy üzemvezetői állást keres vagy mint garágemester az összes motorok, villany- gépek, gőzgépek és mindennemű szerelm- és e szakmábavágó munkákat értő egyén. Megke- reséseket a MAI VILÁG kiadóhivatala továbbítja.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

Lehár legújabb és legszebb operettje: Cărevics. Izgalommal várt nagy eseménye lesz szombaton a Magyar Színháznak. Olyan operett-premier, amely magasan kiemelkedik az átlag operettek sorából. Az operettírás koronázatlan királyának, Lehár Ferencnek legújabb, legszebb és legkövetkezetesebb operettjét, a Cărevicset fogják bemutatni. A Lehár-operetteknek rendszerint az a bajuk, hogy a szövegük lapos, érdektelen. A Cărevics azonban öröndetes kivételt: A meséje elejétől végig izgalmas, érdekesítő, drámai s amellé át és át van szöve a legmulatságosabb helyzetekkel és kacagtató ötletekkel. Hogy a zenéje csúcspontja mindennek, amit eddig az operettírás felmutatni tudott, azt már lelkesülten állapította meg a Cărevicsről az egész bécsi, berlini és budapesti kritika. A Cărevicsre igen nagy gondot és szeretettel készült a színház énekes személyzete. Karácsonyi Ili, Mende Klári, Solyom Győző, Ihász Aladár és Réthely Ödön fogják a vezérszerepeket játszani. A Cărevics premierje szombaton este lesz s egyelőre öt egymásutáni napra van ki- tűzve. A vasárnap esti előadást bér- letszünetben tartják meg s így erre az előadásra az összes páholyok és szé- lyeszek is a nem bérli közönség ren- delkezésére állanak.

A varázsló a Magyar Színházban. Paul Wegener, Alice Terry és Petrovich Svetislav főlépése. A mozikepeket szerető közönségnek ünnepnapjai van- nak. A Magyar Színházban minden nap vetítik az amerikai filmgyártás legkolosszálisabb, legizgalmasabb re- mekművét, a 8 felvonásos Varázslót, a főszerepekben Paul Wegener, Alice Terry, Petrovich Svetislavval. Hely- árak 30, 20 és 10 lej. Naponként csak két előadás: fél 4-kor és fél 6-kor. Es- te színházi előadások vannak s így este nem vetítik az A varázslót. Je- gyek délelőtt is előre válthatók.

Csütörtökön este: Tosca — három vendéggel. Nagyszabásu operastéje lesz csütörtökön a Magyar Színházban. Hosszabb pihenítés után előadják Puccini Toscáját a címszerepben Kel- may Ilonával, aki körülrajongott ked- vence volt a kolozsvári közönségnek, jelenleg pedig a berlini állami opera divája. Scarpia Capovia éneklő, aki a milánói Scala színházban volt tagja s Amerikában is sokszor játszotta ezt a szerepet. A Tosca előadását premier- bérletben tartják meg.

Ma este: Ábris rózsája. Ma, szerdán este a nagy sikert aratott Ábris rózsája van műsoron a Magyar Színházban.

HETI MŰSOR

Szerda: Ábris rózsája. (Ujdonság 4-edzser. C-bérlet.)
Csütörtök: Tosca. (Operaelőadás Kelmay Ilonka, Angelo Capovia és Indries ven- dégjátékával. Premier-bérlet.)
Péntek: Román előadás.
Szombat: Cărevics. (Operettujdnonság elő- szór. Lehár Ferenc jubilaris legszebb operettje Karácsonyi Ili, Betegh Bébi, Solyom Győző Ihász Aladár főlépésé- vel. Premier-bérlet.)
Vasárnap d. u. 3-kor: Iglió diákok (Na- gyon olcsó mozhelvárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lejés jegyek.)
Vasárnap fél 6-kor: Gyurkovics-fiúk (Ope- rettujdnonság 5-ödször. Rendes helyárak- kal.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Cărevics (Operettujdnonság 2-ödször. Bérletszünet- ben.)

Hétfő: Cărevics. (Harmadször. A-bérlet.)
Kedd: Cărevics. (Negvedször B-bérlet.)
Szerda: Cărevics. (Ötödször. C-bérlet.)

Felelős szerkesztő: FERENC JÓZSEF